

Auguste Renoir (1841–1919) betegsége

Rheumatoid arthritisben szenvedő betegeknek gyakori tanács, hogy folytassák munkájukat, próbáljanak meg teljes életet élni. A különböző eszközök, „műfogások” a mindennapi élet feladatainak ellátásához nyújtanak segítséget. Talán még ennél is fontosabb a teljes értékű élet viteléhez a lelki támogatás.

Renoir élete csodálatos példája az emberi akarat betegség feletti diadalának. Az impresszionizmus világhírű mestere már sikeres festő volt, amikor szembesült betegségével: sokízületi gyulladásban szenved. Nem titkolta maga előtt, hogy betegsége gyógyíthatatlan, ugyanakkor konokul elhatározta: bármi történjék is, mindent megtesz ízületi működéseinek fenntartásáért, sőt festeni fog!

Renoir ennek az eltökéltségnek köszönhetően fölébe nőtt önmagának és betegségének. Kitalálta, hogy kis labdákkal játszik, hogy így őrizze meg ízületeinek és izmainak rugalmasságát. „*Ez a gyakorlat annál eredményesebb, minél ügyetlenebb az ember*” – magyarázta kedélyesen fiának. – „*Ha elejted a labdákat, kénytelen vagy lehajolni értük, s ha a bútorok alá gurulnak, szokatlan mozdulatokkal kell keresned őket.*”

Az ízületi gyulladás hosszabb-rövidebb ideig tartó rohamokkal, szakaszosan és fájdalmakkal haladt előre, és sorra megtámadta Renoir végtagjait. Egyre nehezebben mozgott, botra kellett támaszkodnia, keze elformálólanodott. De ő töretlenül játszott labdáival és nem tette le az ecsetet. Betegsége ellenére sem kedélyét, sem humort nem veszítette el. Mélységes derűjét és békéjét nem zavarhatta meg semmi.

1901-ben már két botra támaszkodva tudott csak járni, és a kis labdákkal való játék is egyre nehezebb lett számára. És ekkor újabb csoda történt életében: megszületett harmadik fia. A kezdődő új élet betölti Renoir házat. Megfeledeznek betegségről,

dudorászva áll festőállványa elé. Milyen csodálatos is az élet! Bénuló kezével, termékeny, élettől kicsattanó asszonyokat, csodálatos tájakat fest. Pedig az ízületi fájdalomon kívül – tán a gyógyszerek mellékhatásaként – gyomorbántalmak is gyötrik.

Újabb és újabb kézgyakorlatokat talált ki. Mióta már a labdacskákkal sem tudott játszani, egy kis kerek, sima fadarabkával igyekezett edzeni a kezét. Földobta a levegőbe, elkapta, s közben ügyelt, hogy gyakran váltogassa két kezét. Korán kelt, sietve reggelizett, majd a kézgyakorlatok után nyomban dolgozni kezdett; gyümölcsöket vagy virágokat festett, hogy belejöjjön a munkába.

„*Mindent összevetve, szerencsés fickó vagyok!*” – mondta mosolyogva egy szép napon. – „*Tudomásul kellennem a helyzetemet. Nincs miért panaszkodnom – a kezem nem reszket, és a szemem is elég jó.*”



Életének utolsó éveiben minden reggel hordszéken vitték fel a műtermébe. Leültették a karosszékebe, s mivel a hosszabb ülés egyre inkább fölsértette bőrét, légpárnát tettek alá. Előkészítettek ecseteit, palettáját térdére rakták, hiszen túlságosan fájdalmas lett volna kézben tartania. Összezsugorodott ujjait bepólyálták, hüvelyk- és mutatóujja közé ecsetet dugtak: Renoir az így festett képekkel jut el utolsó stílusának korszakába, abba a korszakba, amikor a nagy művészek mindent levetkőznek, mindentől megszabadulnak, ami nem igazán az övék, s így lépnek át az örökkévalóságba.

László Katalin dr.